וכן בפרש"י ותוס' דהתם וכן העתיקו תוס' בזבחים לו. ד"ה אלא], ב) [פסחים ל:

וש"נ], ג) תענית יא: ע"ש, דש"נ], ג) תענית יא: ע"ש, ד) [ע" תוס' חגיגה ו: ד"ה

ו) לבי עוס מובינטרן עו: מאי נ"מ וחוס׳ סנהדרין עו: מיה שור סינין, ה) האי. יעב"ץ, ו) [ויקרא ו], ו) שמות כח], ה) בס"א נוסף: גו, ע) בירושלמי מ"ק

פ' א"מ (ה"ו) הגי' בנו של

ר׳ אבהו וריה"ג בודאי ט"ם

ע" בסה"ד, י) [וע"ע תוס' מנחות כ: ד"ה נפסל],

ל) [שבועות כו:], () [בנזיר

לט. אמר רב יוסף כמאן מתרגם מפורלנין ועד עלירין

. כר' יוסין, **מ**) וְצֹ״ל האיכאן, כו "יוטן, מו נכ"י החיכון, () נלא נמלא שם רק בחולין ו. איתא שאני שאור ותבלין

דלטעמא עבידי וכן בבילה

קח א מיי׳ פ״א מהל׳ מעניות הלכה יג

סמג עשין ג טור ש"ע א"ח

סימן תקסב סעי' י: קט ב מיי' פי"א מהל' מאכלות אסורות

המכנות מסורות הלכה טו סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קלה סעי

:10

קי גדה מיי׳ שם חלכה

יד סמג שם טוש"ע י"ד סי' קכג סעיף יד: קיא ו מי" שם הלכה טו

סי׳ קלה סעיף טו:

מסורת הש"ם

שאינן יוצא מידי דופנו לעולם. תימה נהדרינהו לכבשונות כדאמר פ' דם חטאת בזבחים (דף זו. ושם ד"ה אלא) גבי כלי חרס של מקדש ומשני לפי שאין עושין כבשונות בירושלים הא לאו הכי ע"י החזרה בכבשן יולא ואור"ת דאין זה נחשב יולא (ב) דאדרבה

כלי אחר חשבינן ופנים חדשות צאו לכאן וא"ת כיון דחשיב כלי אחר א"כ תנור וכירים יותך דאמר רחמנא למה ליהדרינהו בכבשונות ואומר ר' שמשון משנ"ץ דודאי גבי קדרות של חרס דאין דרכן בהיסק כי מחזיר להו בכבשן שייך למימר אלו אחרים הם אבל תנור וכירים

שליסורן בא ע"י היסק אין יוצא בהחזרת אומן לכבשן (ב) ולא נקרא כלי החזרת אומן לכבשן (ב) ולא נקרא כלי ארך"ע איקלע דגיבוק. פרש"י בפרק קמח דתענית (דף יה:) דגרם מר עוקבא דחם ושלום שר"ע לא היה מסתפק ועוד כי היה לו לתלמוד להביאה בלשון ברייתא מיהו הא לא קשיא דהרבה מקומות מלינו שמוכיר מעשה בר"ע וכיולה בו: בותענין לשעות. פ"ה כגון שקבל

עליו תענית משש שעות ולמעלה אכן לא טעם כלום בו׳ שעות ראשונות אך לא לשם תענית נתכוין וכן משמע בפ"ק דתענית (דף יה:) על הך דמייתי התם דקאמר הא דאמרת מתענין לשעות הוא שלא טעם כלום כל אותו היום ופריך הא תענית מעליותא היא ומסיק לא לריכא דאימלד אימלוכי ול"ל דמיירי נמי שקבל עליו מאתמול שאם לא יאכל למחר עד חלי היום יהיה בתענית עד שתחשך דאי לא קבליה כלל הא אמר שמואל בפ"ק דתענית (דף יב.) כל תענית שלא קבל עליו מבעוד יום לא שמיה תענית ואי יתיב דמי למפוחא דמלי זיקא ואין לפרש דשמואל אמר למילתיה לענין תפלת תענית אבל לענין תענית אפי' (ד) אכל מ"מ עלתה לו תענית דהא בהא תליא כדמסיק הכא הלכה מתענין לשעות והמתענה מתפלל תפלח

להו אנא חזינא להו דמדייתי וכיון דמדייתי ודאי בלעי ואסירי מ"מ התורה העידה על כלי חרם שאינו יוצא מידי ידופנו לעולם מ"ש מיין נסך דדרש להו מרימר כולהו מאני דקוניא שרי וכ"ת חמץ דאורייתא יין נסך דרבנן והא כל ידתקון רבנן כעין דאורייתא תקון זה תשמישו בחמין וזה תשמישו בצונן ר"ע יאיקלע לגינזק בעו מיניה מתענין לשעות או אין מתענין לשעות לא הוה בידיה קנקנים של עובדי כוכבים אסורין או מותרין לא הוה בידיה סבמה שימש משה כל שבעת ימי המלואים לא הוה בידיה אתא שאל בי מדרשא אמרי אהלכתא מתענין לשעות ואם השלים מתפלל תפלת תענית יוהלכתא קנקנים של עובדי כוכבים לאחר י"ב חדש מותרין במה שימש משה שבעת ימי המלואים בחלוק לבן רב כהנא מתני בחלוק לבן שאין בו אימרא: החרצנים והזגים של עובדי כוכבים וכו':

ת"ר החרצנים והוגים של עובדי כוכבים לחין אסורין יכשים מותרים הי נינהו לחין והי נינהו יבשין אמר רב יהודה אמר שמואל ילחין כל י"ב חדש יבשים לאחר י"ב חדש אתמר אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן יכשהן אסורין אסורין אפילו בהנאה כשהן מותרין מותרין אפילו באכילה א"ר זביד ההאי דורדיא דחמרא דארמאי בתר תריסר ירחי שתא שרי 6 אמר רב חביבא בריה דרבא יהני גולפי בתר תריסר ירחי שתא שרי אמר רב חביבא ©הני אבמא

מענית א"נ איכא למימר דמיירי נמי בדלא קבלה מאתמול כדמשמע לשון אימלך אימלוכי והא דבעי שמואל קבלה היינו לכתחלה ואי יתיב דמי למפוחא היינו שאינו מקבל עליו שכר תענית אלא נקרא חוטא על שליער עלמו ומ"מ נדרו נדר ובירושלמי דנדרים פ' קונם מפרש מתענין לשעות שאם אכל עד חצי היום יכול הוא לגמור בדעתו להתענות עד הלילה ועלתה לו תענית דקאמר התם ממילתיה דר' יוחנן אמר מתענין לשעות דא"ר יוחנן הריני בתענית עד דנחסל פירקי עד שתשלם פרשתי ממילחיה דר' יונה אמרה מתענין לשעות דר׳ יונה הלך לנזר ושמע דדמך ש' בריה דרבי יוסי הגלילי אע"ג דאכל גובנא ושתה מיא אסקיה בנום כל ההוא יומא משמע דחשיב מתענין לשעות אע"פ שאכל אחרי כן או קודם והא דפריך בפ"ק דתענית (שם) אהא דקאמר כל תענית שלא שקעה עליו חמה לאו שמיה תענית מדרבי יוחנן דאמר אהא בתענית עד שאבא לביתי ולא קמשני היינו משום דמתענין לשעות דבלאו הכי משני שפיר דלאישתמוטי מבי נשיאה עבד ומה שאנו נוהגין להתענות עד נאת הכוכבים אע"ג דאמרי׳ בפ"ק דתענית כל תענית שלא שקעה עליו חמה אינו תענית משמע דבשקיעת חמה סגי י והוא ה' מילין קודם נאת הכוכבים לא מחתינן נפשין לספיקא ועוד דשמא לשון שקעה ר"ל שקעה לגמרי ומיהו המחענה בערב שבת אע"ג דפסקינן בעירובין (דף מא:) הלכה מחענה ומשלים א"ל לדקדק להמחין עד לאח הכוכבים מעשה בא לפני ר"ת באחד שעשה הרבה תעניות ולא קבלם מאתמול ואר"ת כי לא הפסיד תעניותיו כי מאחר שהיה בדעתו להתענות היינו גמר בלצו והוי בכלל נדיב לב דאמר 🌣 דגמר בלבו אע"יפ שלא הוליא בשפתיו והא דבעו שמואל ור׳ יוחנן קבלה היינו לכתחלה ועוד היה אור"ת כי אף לא גמר בלבו עד הלילה יכול להתענות ולהתפלל תפלח תענית ויצא ידי נדרו כאילו קבל מאתמול אך לא היה בידו ראייה ברורה על זה ומיהו מלוה מן המובחר לקבל מבעוד יום בתפלח המנחה ור"י היה רגיל כשהיה מתענה באחד בשבת לקבל תעניתו בשבת באלהי נצור: במה שמש משה כל שבעת ימי המלואים. פ"ה דמשה לא נשממש בנגדי כהונה דכתיב לאהרן אחיך והוא היה זר אצלן וקשה למ"ד פרק טבול יום בזבחים (דף קא:) משה רבינו ע"ה כ"ג היה ונשתמש בכהונה גדולה מ" שנה ולפי זה היה לריך לשאול במה שמש כל מי שנה ולא יוכל להשיב על זה בחלוק לבן שאין בו אימרא דלשון בכהונה גדולה משמע בחי בגדים ככ"ג וי"ל דשבעת ימי המלואים דוקא איבעיא (ה) שעדיין לא נתקדשו בגדי כהונה כדכתיב והזית על אהרן ועל בגדיו וגו׳ וה״ר יעקב מאורליינ״ש פירש דאפי׳ נתקדשו מ"ת כל ז' ימי המלואים שהיה משה מעמיד המשכן ומפרקו היה נחשב כמו במה ואין בגדי כהונה בבמה כדאמר בפ"ב דובחים (דף קיט:) ואין להקשות הלא אין חטאת קרב בבמה וחטאת מלואים קרבה שם דמלינן למימר הוראת שעה היתה כמו שריפתה דלא מלינו חטאת

עשאוהו משונה משאר חלוקים והר״ר משה פירש שלא יאמרו אח״כ כשישמש אהרן שנמלא מום במשה ולכך עשהו בלא אימרא שידעו הכל שלא היה דבר המחקיים מה שהיה משמש וי"מ אימרא כמו עמרא לפי שבגדי כהונה היו כלאים קאמר שוה לא היה כלאים: החרצנים והוגין. בנזיר פרק ג' מינים (דף לד:) פליגי תנאי איזה נקרא חרצן ואיזה נקרא זג אם הקליפה או הגרעינין והתרגום מוכיח כר׳ יוסי ⁶ דאמר זג הוא הקליפה דמתרגמינן מחרלנין ועד זג מפורלנין ועד שילורין והקליפה החילונה הנסחטת היא שראויה לעצור והניח ר' יוסי סימן לדבר במשנה זוג ועינבל כי הזוג הוא מבחוץ והעינבל מקשקש בחוכו וכן פעמון מתרגמינן זגא שהפעמון הוא החיצון שהעינבל בחוכו וכן סתם החלמוד קורא הפנימי חרצן עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן (חולין דף פב:) והגרעינין הוא הזרע: דורדיא דארמאי. פי׳ שמרים של עובדי כוכבים הר״ר אפרים היה אומר כי מסברא שמרים שנתייבשו בתנור מועיל להם כמו המתנה די"ב חדש ומתוך כך התיר פת של עובדי כוכבים שנחתץ בשתרי יין שנתייבשו בתנור ור"ת הקפיד עליו ואתר כי תה שתתיר התלחוד דורדיא לאחר י"ב חדש היינו לאחר שנתמדו במים כמו שרגילים העולם לעשות כדמוכח פרק המוכר פירות (ב"ב 11) דקתני אחד שמרי יין כו׳ ומפרש רמא חלתא ואתא ד' כו׳ וכן פ' אלו עוברין (פסחים דף מב:) גבי תמד קאמר הא ברווקא הא בפורצני תמד שעושין משמרים קורא רווקא כי על שם השק שמשימין בו השמרים לחמדן נקרא כן כדאמרי׳ רווקי דארמאי וקודם שנחמדו השמרים נקראים בל' החלמוד שמרי׳ כי ההיא דפ׳ המפקיד (ב״מ דף מ:) דקאמר ^מ (הא) גולפי ושמריא ואחר שנתמדו נקראו דורדיא ואהנהו מיירי הכא להתירן לאחר י״ב חדשים דאיכא תרתי לטיבותא שכבר נתבטל טעמם במים וגם עבר עליהם י"ב חדש וכן פורצני נמי דשרי לאחר י"ב חדש הם החרצנים לאחר שנתמדו אבל שמרים שלא נתמדו אין שום דבר מועיל להתירן והעיסה שנתחמנה בהם קודם תמודם לעולם אסורה או בחוך י"ב חדש אף לאחר תמודם אסורים ואפי׳ באלף לא בטיל כיון דלטעמא עביד כדאמרינן 0 (פסחים דף מד) הנח לשאור ותבלין דלטעמא עבידי ולא בטלי ואין להתיר וכתב ר"ת והמורה יורה כבן סורר ומורה ועלי יערה רוח הבורא ובתוספתא תניא שמרים שיבשו אסורים בהנאה: אכטא

יחיד נשרפת אלא זו: שארן בו אימרא. כמו על הגם ועל האימרא דפ׳ האורג (שנת דף קה.) והוא מן הבגד ופעמים שאינו מן הבגד

כמו אימראות של ארגמן דנגעים ולפיכך לא היה בו אימרא לפי שבזה היה ניכר יותר חדש דבעינן שלא נשחמש בו הדיוט ולפיכך

דמדייםי. מזיעין דופניהם מבחוץ מחמת בליעותן: התורה העידה. דכתיב ישברי דאין לו טהרה אלא שבירה: זה תשמישו בחמין. לענין חמד נשתמשו כל ימות השנה חמין ובלעי טפי: לשעות. כגון שהיבל עליו תענית משש שעות ולמעלה ומיהו לא טעם כלום מתחלה כל היום אבל לא לשם תענית נתכוין בראשונה: לחחר שנים עשר חדש מותרין. מיד בלי תיקון ואם רצה להשתמש קודם לכן ממלאן במים כדאמרן [לג.]: משה. לא נשתמש בבגדי כהונה דכתיביי ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך והוא היה זר אללן ועל פי הדבור שימש ולה הוזכרום בגדים: הימרה. שפה. יש אומר שלא יחשדוהו ששם בה מתרומת המשכן ולאו מילתא שהרי כבר נגמרה המלאכה ובשעת עבודה מהיכן שקיל: דורדיא. שמרים: אבטא

הגהות הב"ח

(א) גמ' (אמר רב חביבא בריה דרבא הני גולפי וכו' מרי) תח"מ ונ"ב בתום׳ בד"ה אבטא משמע דל"ג גרסי׳ לה: (ב) תום' ד"ה שאינו יולא וכו' ואור"ת דאין זה נחשב יולא מידי דופנו דכלי אחר חשבינן כל"ל ותיבת דאדרבה נמחק: (ג) בא"ד ולא נקרת כלי אחר. נ"ב פי" אפי לענין איסור לא חשיב כלי אחר וכל שכן לענין טומאה וכ"כ התום בפי טומחה וכ"ל החוס' בפ" כל שעה סוף דף ל אבל בפרק דם חטאת משמע דס"ל דוקא היסק פנימי אין מועיל לחנור אבל אם היה מסיקו בפנים ובחוך היה מסיקו בפנים וכחון כעין מחלת עשייתו בסיחולר עשהו נחנע בכבשן אפשר שוה היה בכבשן אפשר שוה היה קדירות בדף זו: (ד) ד"ח מתענין וכיי אכל לענין מענית אפי לא קבל מימ עלתה לו: (6) ד"ח במה וכי איבעיא להו שעדיין:

מוסף רש"י

דמידייתי. פולטין המשקין מדופנן החילון, ובלע"ז טרשטדט"ש, וכיון דמדייתי ודאי בלעי והואיל דמדייתי ודאי בלעי והואיל ובלעי שוב אינן פולטין, שהתורה העידה על כלי מידי דפיו לעולם, שהרי מידי דפיו לעולם, שהרי בכלי עך ומתכות כתב לך ישטף, תעבירו באש, ומורק ושוטף, אבל בכלי חרס

רבינו חננאל

דכיון דמדייתי בלעי. והתורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מידי דופיו לעולם. ומקשינן מאי שנא מיין נסך דדריש מרימר קוניא בין אוכמי בין חיורי בין ירוקי שרו. וכי תימא חמץ בפסח דאורייתא יין נסך מדרבנן והא כל דתקון רבנן כעין . ראורייתא [תקון] אלא יין נסך תשמישו בצונן יסגי ליה בשכשוך: ר׳ עקיבא שאל כו׳ ואסיקנא בקיבה שאי כו ואסיקנא הלכתא מתענין לשעות. כבר פירשנו במסכת תענית: וקנקנים של עובדי כוכבים לאחר י״ב מובתי כוכבים לאווו יב חודש מותרין בקנקנים מזופתין שנשרה זיפתן. ואחרי כן נשתמש בהן עובד כוכבים ביין דפי׳ בתלמוד א״י ל) אמרו חכמים על ידי זפת הן בולעות. ושאינן מזופתין ממלאן מים. רמצין שלשה ימים כר': ושימש משה רבינו בד׳ ימי המלואים בחלוק שאין עליו אימרא. פי׳ אימרא אל עלם: ירושלמי הורה ר׳ ירמיה באלין פתרייא רברבייא ממלאן מים ומערן מעת לעת ג' ימים ושרו. בתורת הנהנים של חרש שאינו קנקב של יווש שא נק מזופפות: ארמאי איתבר זיקיה וקיבליה ישראל לחמריה דידיה ואמרו רבנן ממלאהו (יין) מים ומערה מעת לעת ג׳ ימים ומותר. ר׳ ייסא אזל לצור חמא יתהון זפתין עובדי כוכבים זיקין זעירין ישראל זבנין להון ואסר להון. וכן ר' יצחק ור' מני אסרין: החרצנים והזגין . של עובדי כוכבים אסוריז . ואיסורן] איסור הנאה] רברי ר' מאיר. וחכ"א לחים אסורין יו מותרין, ומפרש מותרין. ומפרש לחין בתוך י״ב חדש. יבשין לאחר י״ב חדש. אמר יוחנן כשהן אסורין ר י"ב חודש אפי" בהנאה אסורין. לאחר י"ב חדש אפי׳ באכילה מותרין. א"ר זביד דורדי׳ דעובדי כוכבים בתר י"ב

ל) בירושלמי לפנינו כאן בהלכה ד' איתא דר"ע היה רוצה ללמוד כן בק"ו דמה אם מקלפה זיפתן לא כ״ש אבל כשבא אלל חביריו אמרו דע"י זפת הן בולעות ול"ע.